

Hamar kommune,
Vangsvegen 51,
2317 Hamar

JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET
HØYVANGVEGEN 40, BLÆSTAD
2322 RIDABU
TLF: 62 55 53 10
EPOST: INNLANDET@JORDVERN.NO
NETT: WWW.JORDVERN.NO/INNLANDET

postmottak@hamar.kommune.no

Høringsuttalelse til planprogram for områderegulering Stafsberg

Jordvernalliansen i Innlandet er dannet av en rekke organisasjoner innen landbruk, miljø og fagbevegelse, og arbeider for bevaring av dyrket mark og matjord, og mot en stadig forverring av norsk sjølforsyningsgrad og matsikkerhet. Alliansen består blant annet av LO Innlandet, Naturvernforbundet, Bondelaget, Natur og Ungdom, Bonde- og Småbrukarlaget, Kokkenes Mesterlaug og Bygdeungdomslaget.

I Norge er kun 3 prosent av landarealet dyrket mark. Dermed er det nok av andre arealer å bygge på i Norge. Det tar minst 1000 år å danne et ti centimeters lag med matjord. Matjord er dermed i praksis en ikke-fornybar ressurs. Den gode matjorda danner grunnlag for jordbruket som vi har i dag. Nydyrking på dårligere arealer vil ikke gi samme grunnlag for matproduksjon. Med en voksende befolkning må vi både ivareta den gode matjorda vi har, og i tillegg drive aktiv nydyrking.

Stortinget strammet i juni 2021 inn det nasjonale jordvernmålet. Maksimalt 3000 dekar dyrket mark skal nå omdisponeres årlig, mens målet tidligere lå på maksimalt 4000 dekar. Omdisponeringen skal dermed ned med en firedel. Kommunene har en sentral rolle i oppfølgingen av strategien. Denne kraftige innstrammingen må få konsekvenser for all kommunal og regional arealplanlegging, samt for overordnede kommunale og regionale planverk.

Dette fordrer en klar endring av praksis, noe regjeringen også har gitt kommunene tydelige meldinger om:

- Regjeringen ga i brev til alle landets kommuner 8. januar 2021 klar beskjed om å vektlegge jordvern i arbeidet med å nå FNs bærekraftsmål.
- I felles brev fra Landbruks- og matdepartementet og Kommunal- og distriktsdepartementet 23. mars i år oppfordret regjeringen alle landets kommuner til å vedta egne jordvernstrategier, og til å vedta egne nullvisjoner for omdisponering av dyrket mark.

Norsk Nærings- og
Nytelsesmiddelarbeiderforbund

Vi har gått gjennom Hamar kommunes planprogram for områderegulering Stafsberg.

Per i dag er dyrket mark i bruk til kornproduksjon på ca. 60 dekar i planområdet. Det nevnes at planforslaget vil medføre omdisponering av dyrket mark. Ifølge planforslaget er et arealregnskap som viser hvor mye dyrket og dyrkbar mark omdisponeres under utarbeidelse.

Videre heter det at *"avbøtende tiltak som ivaretaking av matjordlaget og flytting av matjord for å bedre jordkvalitet på andre landbruksarealer vil bli innarbeidet i planforslaget."* Vi minner om at det beste jordverntiltaket er å bevare matjorden på selve stedet.

Regjeringen oppfordret kommunene eksplisitt i brev av 23. mars 2022 (jf også side 1) om å vedta «en nullvisjon, siden det er lite rom for nedbygging av dyrka jord i årene som kommer» (sitat fra brevet).

I tråd med regjeringens oppfordringer (jf ovenstående) ønsker vi å oppfordre Hamar kommune til å sette seg som mål at dyrka mark i planforslaget ikke blir omdisponert til andre formål.

I brevet fra regjeringen oppfordres kommunene også til å gå gjennom sine allerede vedtatte planer for å finne tidligere omdisponerte arealer som står urørt og som det er mulig å **tilbakeføre** til LNFR-område. I den grad dette ikke er gjort, anbefaler vi Hamar kommune om å gjøre en analyse av resterende arealer.

Mange kommuner har vedtatt offensive jordvernstrategier og andre plandokumenter. Tønsberg kommune er blant dem som har vedtatt en nullvisjon for omdisponering av dyrket mark og et mål om tilbakeføring, se side 6-7 her: <https://www.tonsberg.kommune.no/tjenester/naring-og-landbruk/landbruk/plan-for-vern-av-matjord/>

Avslutningsvis vil vi ønske lykke til i videre planarbeidet – med en sterk oppfordring om fullt og helt å unngå å omdisponere dyrket og dyrkbar mark.

Med vennlig hilsen arbeidsutvalget i Jordvernalliansen i Innlandet,

Elektronisk godkjent, uten underskrift

Lars Opsal jr

Odd Erik Kokkin

Stephan Viehmann

Lars Arne Mjørland

Innlandet Bondelag

LO i Innlandet

Naturvernforbundet i Innlandet

Innlandet Bondelag

DISSE ORGANISASJONENE DELTAR I JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET REGIONALT ELLER PÅ FYLKESNIVÅ:

NATURVERNFORBUNDET – INNLANDET BONDELAG – INNLANDET NATUR OG UNGDOM – LO INNLANDET – KOKKENES MESTERLAUG HEDOPP
NORSK NÆRINGS- OG NYTELSESMIDDELARBEIDERFORBUND – BONDE- OG SMÅBRUKARLAGET – BYGDEKVINNELAGET
INTERNASJONAL KVINNELIGA FOR FRED OG FRIHET AVDELING HEDMARK/OPPLAND – BYGDEUNGDOMSLAGET
NORGES MILJØVERNFORBUND REGION ØSTLANDET